

Broj: 02-05-6532-6/15
Sarajevo, 23.04.2015. godine

Na osnovu člana 26. i 28. stav 4. Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 36/14 - Novi prečišćeni tekst i 37/14 - Ispravka), Vlada Kantona Sarajevo, na **Petoj** sjednici održanoj **23.04.2015.** godine, donijela je sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Izvještaj o implementaciji Odluke o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za RVI sa područja Kantona Sarajevo za 2014. godinu.
2. Predlaže se Skupštini Kantona Sarajevo da usvoji Izvještaj o implementaciji Odluke o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za RVI sa područja Kantona Sarajevo u 2014. godini.

P R E M I J E R

Elmedin Konaković

Dostaviti:

1. Predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo
2. Skupština Kantona Sarajevo
3. Premijer Kantona Sarajevo
4. Ministarstvo zdravstva
5. Evidencija
6. A r h i v a

web: <http://vlada.ks.gov.ba>
e-mail: vlada@vlada.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-068, 562-070
Fax: + 387 (0) 33 562-211
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Na osnovu člana 13. tačka b. i člana 18. tačka b. Ustava Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 1/96, 2/96 – Ispravka, 3/96 – Ispravka, 16/97 – Amandmani (I–XIII), 14/00 (Amandmani XIV–XV), 4/01 (Amandmani XVI–XVIII) i 28/04 – (Amandmani XIX–XLII), a u vezi sa članom 33. Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, br. 30/97, 7/02, 70/08 i 48/11), člana 7. Zakona o dopunskim pravima boraca/branitelja Bosne i Hercegovine („Službene novine Kantona Sarajevo“, br: 45/12–Preč.tekst i 26/14), te Odluke o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za RVI sa područja Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br: 13/04, 11/06, 16/11) i člana 120. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br: 41/12 – Drugi novi prečišćeni tekst, 15/13 i 47/13), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana _____ godine, povodom razmatranja Izvještaja o implementaciji Odluke o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za RVI sa područja Kantona Sarajevo u 2014. godini, donijela je sljedeći

ZAKLJUČAK

Usvaja se Izvještaj o implementaciji Odluke o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za RVI sa područja Kantona Sarajevo u 2014. godini.

Broj:
Sarajevo,

**Predsjedavajući
Skupštine Kantona Sarajevo**

Sejo Bukva

IZVJEŠTAJ

o implementaciji Odluke o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za RVI sa područja Kantona Sarajevo u 2014. godini

I - UVOD

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo u protekloj 2014. godini radilo je na implementaciji Odluke o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo.

Na planu zdravstvene zaštite ratnih vojnih invalida vrši se ovjera recepata za lijekove, ortopedska pomagala, medicinsko sanitetske sprave i materijale nadležnih zdravstvenih ustanova prema medicinskim indikacijama a po preporuci ljekara specijaliste.

Obim prava je utvrđen **Odlukom o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo** (»Službene novine Kantona Sarajevo«, br: 13/04, 11/06, 16/11), i to čl. 8. i 7. kojim je utvrđena jedinstvena lista ortopedskih pomagala i medicinsko - sanitetskih sprava i materijala: medicinske indikacije, rokovi korištenja i učešće Ministarstva zdravstva, dok čl. 5. i 6. pomenute Odluke definiše ostvarivanje prava na specifične lijekove i oslobađanje participacije za lijekove sa Liste lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo.

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo kontinuirano dobiva i rješava zahtjeve ratnih vojnih invalida pojedinačno kao i zahtjeve upućene od strane Udruženja ratnih vojnih invalida radi rješavanja njihovih potreba a na osnovu medicinskih indikacija, odnosno na osnovu nalaza nadležne zdravstvene ustanove.

II - IMPLEMENTACIJA ODLUKE

Odlukom o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo utvrđen je prošireni obim prava na zdravstveno osiguranje ratnih vojnih invalida.

Potrebe ratnih vojnih invalida ostvaruju se putem posebnog obrasca za te namjene, obrazac RVIO-04, na kojima ljekar specijalista prema medicinskim indikacijama a u skladu sa potrebama preporuči ortopedsko pomagalo ili medicinsko – sanitetske sprave i materijale.

Takvi obrasci prvo podliježu ovjeri u opštinskim poslovnicama Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo na iznos koji je regulisan Uredbom o obimu, uvjetima i načinu ostvarivanja prava osiguranih lica na korišćenje ortopedskih i drugih pomagala, endoproteza, stomatološko-protetske pomoći i stomatološko-protetskih nadomjestaka(»Službene novine Kantona Sarajevo« br: 38/07, 29/08, 40/14) a koji se odnosi na sve osiguranike Kantona

Sarajevo s tim da se za populaciju RVI u Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo ovjerava pomenuti obrazac na iznos koji je regulisan proširenim obimom zdravstvenog osiguranja. U Zavodu zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo ratni vojni invalidi ostvaruju pravo kao drugi osiguranici tako da Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo u 2014. godini nije imao posebno planirana sredstva za ovu kategoriju.

U budžetu Kantona Sarajevo za 2014. godinu na poziciji Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo planirana su i utrošena sredstva u iznosu od **1.603.671,67 KM** za ove namjene.

Na području Kantona Sarajevo prema podacima Ministarstva za boračka pitanja Kantona Sarajevo ima 9 842 ratnih vojnih invalida od toga oko cca 1000 amputiraca, te 72 ratna vojna invalida – paraplegičara(68 ih je članova udruženja).

Pomenutom Odlukom o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo ratni vojni invalidi sa područja Kantona Sarajevo imaju prava na :

Medicinska sredstva:

- Ortopedska pomagala,
- Lijekove,
- Medicinsko – sanitetski materijal.

1. – Medicinska sredstva

Ratni vojni invalidi na osnovu medicinskih indikacija, po preporuci ljekara specijaliste – ordinarijusa, a na osnovu nalaza nadležne zdravstvene ustanove uz popunjeni obrazac zahtjeva ostvaruju prava na slijedeća ortopedska pomagala :

- Naočale (okvir i korekciona stakla),
- Očne proteze,
- Aparat za pojačanje sluha,
- Parcijalna i totalna zubna proteza,
- Mider sa metalnim i plastičnim pojačanjem za deformacije kičme,
- Zaštitne naočale i štap za slijepa lica,
- Endotrahealna kanila.

Kroz prošireni obim prava ratni vojni invalidi sa gubitkom gornjih ili donjih ekstremiteta za čiju nabavku sredstva obezbjeđuje i Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo, pored Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo obezbjeđuju slijedeća pomagala:

- Proteze za gornje ekstremitete (šaka, podlakatna, egzartikulacija lakta, nadlakatna, egzartikulacija ramenog zgloba),
- Proteze za donje ekstremitete (djelimična amputacija stopala, proteza stopala, podkoljena, egzartikulacija koljenog zgloba, nadkoljena, i egzartikulacija zgloba kuka, ortopedske cipele uz protezu),
- Endoproteze (proteza za kuk, proteza za koljeno ili rame, endoproteza lakta),
- Aparati za gornje ekstremitete (ortoza za šaku sa mehaničkom funkcijom, radijalis aparat od plastične mase i dvodjelna ortoza za ruku sa mehanizmom fleksije i ekstenzije),
- Pomagala (navlake za bataljak, silikonske čarape, podlakatne i podpazušne štake, hodalice).

Ratni vojni invalidi – paraplegičari ostvaruju pravo na sljedeća pomagala :

- Invalidska kolica na mehanički pogon, te rezervni dijelovi (gume vanjske i unutrašnje, kočnice i felge),
- Antidekubitalni zračni gumeni jastuk,
- Antidekubitalni zračni gumeni madrac,
- Sanitarna pomagala (kolica za kupanje, kran za kupanje, lift za kupanje),

1.a) Realizacija zahtjeva - medicinska pomagala :

U toku 2014.godine Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je zaprimilo, obradilo i odobrilo **2 189** zahtjev, najčešće u vidu potpunih potreba (zaprimljeni zahtjev obuhvata primjerice: protezu, ort.cipele uz protezu, navlake za bataljak, štace, i sl., kao i potpunih potreba u medicinsko sanitetskim spravama i materijalu(program inkontinencije) za RVI - paraplegičare, kako slijedi:

Tabela broj 1: Prikaz ukupnog broja zahtjeva

Redni broj	POMAGALA I MEDICINSKO - SANITETSKI MATERIJAL	BROJ ODOBRENIH ZAHTJEVA
1.	Zahtjevi RVI za ortopedska pomagala	1 685 zahtjeva
2.	Tromjesečne potrebe za RVI – paraplegičare	288 zahtjeva
3.	Jednomjesečne potrebe za RVI	216 zahtjeva
	UKUPNO :	2 189 zahtjeva

U toku 2014.godine zaprimljeno je **1 685** zahtjeva za nabavku ortopedskih pomagala.

Tabela broj 2: Tabelarni prikaz broja zahtjeva prema vrsti ortopedskih pomagala

Br.	VRSTA ORTOPEDSKOG POMAGALA	BROJ IZDATIH ZAHTJEVA
1.	Naočale (okviri i stakla)	656
2.	Ortopedske cipele uz protezu	309
3.	Navlake za bataljak, Silikonske čarape	299
4.	Podkoljena proteza	95
5.	Nadkoljena proteza i egzartikulacija koljenog zgloba	28
6.	Proteza stopala	14
7.	Silikonski lajner ,	125
8.	Slušni aparat.Mider platneni sa metalnim pojačanjem	31
9	Štace	16
10.	Očna proteza(staklena i akrilatna)	/
11.	Nadlaktatna proteza, podlaktatna proteza, proteza šake	11
12.	Ostalo (invalidska kolica, rezervni dijelovi za invalidska kolica, zubna proteza , kran ili kolica za kupanje, antidekubitalni jastuk ili madrac, ortoze, itd.)	101
13.	UKUPNO :	1 685

Svi zahtjevi pozitivno su riješeni. Zahtjevi budu protokolisani, obrađeni i izdati odmah.

Rad sa strankama obavlja se kontinuirano kroz ovjeru recepata, prijem i obradu zahtjeva za ortopedska pomagala, zahtjeva za jednomjesečne i tromjesečne potrebe medicinsko – sanitetskog materijala, formiranje evidencije i baze podataka, kontrolu i provjeru ovjerenih recepata, obrazaca te faktura pristiglih na naplatu, a koji se odnose na rad ove službe.

Tabela broj 3: Prikaz broja zahtjeva za ortopedska pomagala po mjesecima

Mjesec	Broj primljenih zahtjeva
Januar	138
Februar	95
Mart	122
April	168
Maj	165
Juni	118
Juli	152
Avgust	117
Septembar	116
Oktobar	151
Novembar	180
Decembar	163
Najveći broj zahtjeva – Novembar	180
Najmanji broj zahtjeva - Februar	95
Zbirni broj zahtjeva	1685

Iz navedene tabele broj 3: može se vidjeti da se u toku jednog mjeseca zaprimi, obradili i izdali od maksimalno 181 do najmanje 95 zahtjeva mjesečno.

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo i Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo zaprimili su zahtjev Udruženja ratnih vojnih invalida paraplegičara Kantona Sarajevo broj: II-011/ 13 dana 21.05.2014.godine. u vezi s nabavkom invalidskih kolica na mehanički pogon i elektromotorna kolica za članove udruženja.

U skladu sa Uredbom o obimu, uvjetima i načinu ostvarivanja prava osiguranih lica na korišćenje ortopedskih i drugih pomagala, endoproteza, stomatološko-protetske pomoći i stomatološko-protetskih nadomjestaka(„Službene novine Kantona Sarajevo“ br: 38/07, 29/08, 40/14), osiguranicima sa Kantona Sarajevo prema medicinskim indikacijama obezbjeđuju se invalidska kolica. Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je shodno Odluci o proširenom obimu prava obavezno provesti postupak Javne nabavke za članove Udruženja ratnih vojnih invalida paraplegičara Kantona Sarajevo. Ustanovljene su potrebe za svakog RVI-paraplegičara ponaosob, imenovana Komisija i uzete su mjere te raspisan Javni poziv.

Ministar je donio Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača za nabavku invalidskih kolica na mehanički pogon za članove udruženja RVI paraplegičara Kantona Sarajevo i to: firme **KS Reha d.o.o. Sarajevo** i firme **OttoBock Adria d.o.o. Sarajevo** kao najpovoljnijeg ponuđača za nabavku Elektromotornih invalidskih kolica.

Procijenjena vrijednost nabavke iznosila je ukupno **cca 296 000KM**, od čega je u nabavci invalidskih kolica polovina ukupne cijene učešće Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo što je u skladu sa važećom Uredbom, a ostali dio koji je u skladu sa Odlukom

o proširenom obimu prava biće plaćen iz Budžeta Kantona – razdjel Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo za 2015.godinu.

1. – Medicinsko sanitetske sprave i materijali

Ratni vojni invalidi – paraplegičari i u toku 2014.godine ostvarili su pravo na medicinsko – sanitetske sprave i materijal(program inkontinencije) i to kako slijedi :

- Pelene,
- Stalni Foley kateter,
- Jednokratni kateter,
- Kесе za urin sa ispustom,
- Urin vrećice uz nogu,
- Urinar sa trakom ili samoljepljivi,
- Gel ze kateteriziranje,
- Nesterilne rukavice,
- Sterilne gaze,
- Zavoji,
- Flasteri,
- Sredstva za dezinfekciju,
- Podloge za bolesnike.

Sredstva za nabavku medicinsko – sanitetskog materijala za ratne vojne invalide – paraplegičare, kojih na području Kantona Sarajevo ima 68, obezbjeđuju se u Zavodu zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo na iznos koji je utvrđen Uredbom o obimu, uslovima i načinu ostvarivanja prava osiguranih lica na korištenje ortopedskih i drugih pomagala, endoproteza, stomatološko – protetske pomoći i stomatološko – protetskih nadomjestaka (“Službene novine Kantona Sarajevo”, br: 38/07, 29/08, 40/14), koja mogu da ostvare svi osiguranici, a kao prošireni obim za ratne vojne invalide prava drugi dio iznosa obrasca RVIO – 04, ovjerava Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo.

2.a) Realizacija medicinsko – sanitetskih sprava i materijala

U toku 2014. godine ukupno je zaprimljeno i realizovano **504** zahtjeva za izdavanje medicinsko – sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide i ratne vojne invalide – paraplegičare članove Udruženja ratnih vojnih invalida paraplegičara sa područja Kantona Sarajevo.

U cilju skraćenja procedure, obezbjeđenje i ovjera potreba za ratne vojne invalide – paraplegičare članove Udruženja vrši se u vidu tromjesečnih potreba, dok je 18 ratnih vojnih invalida u 2014. godini prema medicinskim indikacijama, a nakon pregleda ljekara specijaliste, vršilo nabavku medicinsko – sanitetskih sprava i materijala jedanput mjesečno.

Tabela broj 5: Tabelarni prikaz broja zahtjeva za med. –sanitetski materijal

Redni broj	POMAGALA I MEDICINSKO - SANITETSKI MATERIJAL	BROJ ODOBRENIH ZAHTJEVA
1.	Tromjesečne potrebe za RVI – paraplegičare	288 zahtjeva
2.	Jednomjesečne potrebe za RVI	216 zahtjeva
	UKUPNO :	504 zahtjeva

Svi zahtjevi (jednomjesečni i tromjesečni) za medicinsko-sanitetski materijal bili su odmah obrađeni i izdati.

3. - Lijekovi

Odlukom o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo saglasno članu 6. (»Službene novine Kantona Sarajevo«, broj: 13/ 04, 11/ 06, 16/ 11), ratni vojni invalidi oslobađaju se participacije za lijekove propisane Odlukom o listi lijekova Kantona Sarajevo(„Službene novine Kantona Sarajevo“ br: 36/ 13- Odluka, 37/ 13- ispravka, Lista A, 50/ 13, Lista B, 51/ 13, Lista C- ampularna lista).

Spomenuta lista lijekova sadrži Listu A sa 909 i Listu B sa 371 različitih oblika, jačine kao i lijekova različitih proizvođača lijekova za liječenje različitih oboljenja. Lista lijekova je dostupna bez učešća u cijeni lijeka kategoriji ratnih vojnih invalida, u skladu sa obaveznim i proširenim vidom zdravstvenog osiguranja.

Putem proširenog obima prava definisanog u Odluci primjenom tzv. crvenog RVI recepta ova specifična skupina oslobođena je plaćanja bilo kakve participacije odnosno ličnog učešća u cijeni lijeka, a razliku cijene do punog iznosa (iznos do 75%, 50% i 25%), snosi Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo.

Razlika do punog iznosa cijene fakturisana je Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo kroz tromjesečne uplate, u četiri navrata u kalendarskoj 2014. godini što je u skladu sa Sporazumom o plaćanju između Zavoda zdravstvenog osiguranja i Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo.

Osim toga vršena je i ovjera recepata kategoriji RVI- paraplegičara za specifične lijekove (član 9. Odluke o proširenom obimu prava), prema medicinskim indikacijama a po preporuci ljekara specijaliste i to:

- Baksofen tbl.(Lioresal), miorelaksans- za spazam mišića.
- Oxybutinin chloride tbl.(Ditropan) za urinarnu inkontinenciju i česti nagon za mokrenjem.
- Sildenafil tbl (Viagra, Dinamico, Revatio), tadalafil tbl.(Visarsin i Cialiv), kao i verdanafil tbl.(Levitra), kod erektilne disfunkcije.
- Antibiotici prema antibiogramu, bez obzira o kojem se antibiotiku radi.

U toku 2014. godine svakodnevno su ovjeravani recepti iz člana 9. Odluke za kategoriju RVI- paraplegičara. Za navedeni period ovjereno je 406 recepata za RVI-paraplegičare

4. - Pregled troškova

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo za implementaciju Odluke o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo u 2014. godini iskazalo je potrebu za **1.850.000,00KM**, a odobreno je 1.500.000,00 KM. Takođe u predloženom Rebalansu Budžeta Kantona Sarajevo za 2014.godinu planirana su sredstva u iznosu od 1.700.000,00KM, ali Rebalans nije usvojen od strane Skupštine Kantona Sarajevo.

U 2014.godini za potrebe RVI ukupno je utrošeno **1.603.671,67KM**.

Od toga na ime ortopedskih pomagala utrošeno je cca 1.079.503,87 KM, a na ime lijekova utrošeno je ukupno 524.167,80 KM.

Tabela broj 6: Tabela prikaz budžetom planiranih sredstava za ortopedska pomagala i medicinsko – sanitetski materijal :

Br.	MEDICINSKA POMAGALA I PREPARATI	IZNOS
1.	Ortopedska pomagala i medicinsko – sanitetski materijal	1.079.503,87 KM
2.	Lijekovi	524.167,80 KM
	UKUPNO :	1.603.671,67KM

Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo fakturisano je na ime participacije u vidu tromjesečnih faktura na lijekove sa Liste lijekova koji se izdaju na teret Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja sredstva u iznosu **524.167,80 KM**. Iznosi u vidu kvartalnih uplata uplaćeni su u četiri navrata u 2014. godini što je u skladu sa Sporazumom o plaćanju između Zavoda zdravstvenog osiguranja i Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo kako slijedi u tabeli broj 7.

Tabela broj 7: Tabela prikaz obaveza koje je Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo izmirilo prema Zavodu zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo na ime participacije za lijekove

Br.	LIJEKOVI u toku 2014.	IZNOS
1.	LIJEKOVI za period Januar – Mart	121.028,99 KM
2.	LIJEKOVI za period April – Juni	129.743,55 KM
3.	LIJEKOVI za period Juli – Septembar	132.496,64 KM
4.	LIJEKOVI za period Septembar– Decembar	132.496,64KM
5.	UKUPNO	524.167,80 KM

Finansijske obaveze proistekle iz ovog Sporazuma vezano za član: 6. pomenute Odluke tj. participacije za lijekove sa Liste lijekova za 2014. godinu iznosila je **524.167,80KM**. I taj je iznos značajno uvećan u odnosu na prethodnu 2013. budžetsku godinu kada je iznosio **300.968,70KM**, a što ima veze sa primjenom značajno proširene Liste lijekova Kantona Sarajevo.

U svrhu obezbjeđenja potreba RVI i RVI- paraplegičara sa područja Kantona Sarajevo, Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je u toku 2014. godine najviše saradivalo sa trgovinama medicinskim sredstvima i ortopedskim pomagalima na malo koji su ujedno i najveći snabdjevači ortopedskih pomagala i medicinsko- sanitetskog materijala i to : “KS Reha”, “Ortosar” d.o.o., “Bauerfeind” d.o.o., “Otto Bock” d.o.o., “Neretva” d.d. Sarajevo, “Ortopedia Internacional” d.o.o., “Klinički centar Univerziteta u Sarajevu”, “Foto – optik Sarajevo” d.o.o., “Widex – slušni aparati” d.o.o., “Sarafon” d.o.o., Fox.trade d.o.o., Durak-optika d.o.o., Baroš optika d.o.o itd.

**III - AKTIVNOSTI PODUZETE NA UNAPREĐENJU ZDRAVSTVENE ZAŠTITE
RATNIH VOJNIH INVALIDA U TOKU 2014. godine**

Na planu unapređenja zdravstvene zaštite ratnih vojnih invalida u 2014.godini provedene su sljedeće aktivnosti:

1. U primjeni je Odluka o listi lijekova Kantona Sarajevo(„Službene novine Kantona Sarajevo“ br: 36/ 13- Odluka, 37/ 13- ispravka, Lista A, 50/ 13, Lista B, 51/ 13, Lista C- ampularna lista), i to Listu A sa 909 i Listu B sa 371 različitih oblika, jačine kao i lijekova različitih proizvođača za liječenje različitih oboljenja.

Lista lijekova je proširena i dostupna je bez učešća u cijeni lijeka (crveni RVI recept) kategoriji ratnih vojnih invalida, u skladu sa obaveznim i proširenim vidom zdravstvenog osiguranja.

2. Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo je kroz važeću Uredbu o obimu, uvjetima i načinu ostvarivanja prava osiguranih lica na korišćenje ortopedskih i drugih pomagala, endoproteza, stomatološko-protetske pomoći i stomatološko-protetskih nadomjestaka(„Službene novine Kantona Sarajevo“ br: 38/07, 29/08, 40/14), u dijelu Izmjena i dopuna donio izmjenu mjesta preuzimanja/ izdavanja medicinskih sredstava. Medicinska sredstva izdavati će se u ugovornim apotekama i specijalizovanim trgovinama za promet medicinskih sredstvima na malo na području Kantona Sarajevo.

3. Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo kontinuirano provodi postupak obavještanja svih trgovina medicinskim sredstvima i ortopedskim pomagalima na malo da su u obavezi prilikom fakturisanja ovjerenih potvrda u prilogu fakture dostaviti i isječak fiskalnog računa. Isto tako uspostavljen je sistem potvrde preuzetih pomagala od strane korisnika(kroz obavezno ispunjavanje Potvrde obrasca RVIO-04 o preuzimanju pomagala) a sve u cilju unapređenja zdravlja ove specifične grupe.

IV - ZAKLJUČNA RAZMATRANJA I PRIJEDLOG MJERA I AKTIVNOSTI NA UNAPREĐENJU ZDRAVSTVENE ZAŠTITE RATNIH VOJNIH INVALIDA KANTONA SARAJEVO

Na osnovu Odluke o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" br: 13/04, 11/06, 16/11) u Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo svakodnevno ostvaruju svoja prava veliki broj ratnih vojnih invalida sa područja Kantona Sarajevo, a na osnovu medicinskih indikacija, odnosno nalaza nadležne zdravstvene ustanove sa popunjenim obrascem zahtjeva uz medicinsku i ostalu dokumentaciju koju dostavljaju Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo na obradu.

Cijeneći posebne potrebe ove specifične skupine, Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je intenzivno radilo na rješavanju svih pristiglih zahtjeva i obezbjeđenju svih potreba kako bi se unaprijedilo zdravlje ove populacije i vršila prevencija i napredovanje postojećih bolesti i stanja.

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je u potpunosti riješilo sve pristigle zahtjeve ratnih vojnih invalida sa područja Kantona Sarajevo u najkraćem vremenskom intervalu na zadovoljstvo ove specifične grupe.

Na osnovu svega navedenog može se zaključiti da je zdravstvena zaštita ratnih vojnih invalida sa područja Kantona Sarajevo kvalitetna, te da sa istom dinamikom treba nastaviti i u narednom periodu.

S ciljem da se još više poboljša zdravstvena zaštita RVI i ratnih vojnih invalida-paraplegičara, Ministarstvo zdravstva predlaže da se nastavi sa slijedećim aktivnostima:

1. Nastaviti sa kontinuiranim upoznavanjem populacije RVI i paraplegičara sa obimom prava i informisanje ljekara o Izmjenama i dopunama Odluke o proširenom obimu prava za korištenje ortopedskih pomagala, lijekova, medicinsko-sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo, kao i važeće Liste lijekova.

2. U narednom periodu potrebno je provesti analizu važeće Uredbe, Odluke o proširenom obimu prava kao i osnovnog paketa *Lista ortopedskih i drugih pomagala koji se mogu propisivati u okviru obaveznog zdravstvenog osiguranja* („Službene novine Federacije BiH“ broj: 21/09) od 1.4.2009.godine, usvojenom na Federalnom nivo, radi donošenja jedinstvenog dokumenta.

IZVOD IZ ZAKONA O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

Četvrtak, 25. decembra/prosinca 1997.

SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH

Broj 30 - Strana 657

- liječenje zaraznih bolesti,
- liječenje akutnih, hroničnih bolesti u slučajevima i stanjima kada ugrožavaju život,
- zdravstvenu zaštitu djece do navršene 15 godine života,
- zdravstvenu zaštitu redovnih učenika i studenata,
- otkrivanje i liječenje endemske nefropatije,
- liječenje malignih oboljenja i inzulo ovisnog dijabetisa,
- zdravstvenu zaštitu u trudnoći i materinstvu,
- zdravstvenu zaštitu duševnih bolesti koji zbog prirode i stanja bolesti mogu da ugroze svoj život i život drugih lica, ili oštete materijalna dobra,
- zdravstvenu zaštitu oboljelih od progresivnih neuromišićnih oboljenja, paraplegije, kvadriplegije, cerebralne paralize i multipleks skleroze,
- provođenje obavezne imunizacije provi dječijih zaraznih oboljenja,
- liječenje povreda na radu i profesionalnih oboljenja,
- zdravstvenu zaštitu građana iznad 65 godina života, **pod uvjetom da po članu domaćinstva nemaju prihode veće od prosječne plaće na području Federacije, ostvarene u prethodnom mjesecu,**
- liječenje narkomanije,
- službu prikupljanja krvi.

Parlament Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Parlament Federacije), će po osnovu stava 1. alineja 3. ovog člana, na prijedlog Vlade Federacije za svaku godinu odrediti "paket zdravstvenih prava".

Član 33.

Osigurana lica, pored prava iz člana 32. ovog zakona imaju pravo, u skladu a utvrđenom medicinskom indukcijom, na korištenje ortopedskih i drugih pomagala, stomatološko-protetsku pomoć i stomatološko-protetske nadomjestke, kao i pravo na korištenje lijekova čije je stavljanje u promet odobrio ministar zdravstva, a nalaze se na listi lijekova koji se osiguranicima mogu propisati na teret sredstava kantonalnog zavoda osiguranja.

Obim prava iz stava 1. ovog člana utvrdit će se kantonalnim propisima.

Član 34.

Zdravstvena zaštita koja se ovim zakonom osigurava, provodi se kao:

- primarna,
- specijalističko-konsultativna i
- bolnička.

Član 35.

Pravo na zdravstvenu zaštitu obuhvaćeno obaveznim zdravstvenim osiguranjem podrazumijeva osiguranje zdravstvenog standarda pod jednakim uvjetima za osigurana lica u zadovoljavanju potreba u primarnoj, specijalističko-konsultativnoj i bolničkoj zdravstvenoj zaštiti s odgovarajućom medicinskom rehabilitacijom.

Obim prava obaveznog zdravstvenog osiguranja iz člana 32. ovog zakona, za svaku kalendarsku godinu utvrdit će **Parlament Federacije**.

Standarde i normative zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja i Pravilnik o načinu ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja donosi ministar zdravstva.

Član 36.

Kod povreda na radu, ili oboljenja od profesionalne bolesti, osiguranicima se obavezno osigurava:

1. zdravstvena zaštita i sprovođenje mjera otkrivanja i sprečavanja povreda na radu i oboljenja od profesionalne bolesti,

2. odgovarajuća medicinska pomoć i pravo na ortopedska pomagala radi liječenja i medicinske rehabilitacije od posljedica povreda na radu i oboljenja od profesionalnih bolesti radi uspostavljanja radne sposobnosti,
3. naknada putnih troškova u vezi s korišćenjem zdravstvene zaštite i rehabilitacije prouzrokovane povredom na radu, odnosno oboljenjem od profesionalne bolesti,
4. naknada plaće za svo vrijeme trajanja bolovanja prouzrokovano povredom na radu, odnosno oboljenjem od profesionalne bolesti.

Član 37.

Zdravstvena zaštita iz člana 34. ovog zakona pruža se osiguranim licima u zdravstvenim ustanovama i kod privatnih zdravstvenih radnika s kojima je kantonalni zavod osiguranja zaključio ugovor o pružanju zdravstvene zaštite.

Član 38.

Ugovorima iz člana 37. utvrđuju se: vrsta, obim i kvalitet zdravstvenih usluga koje zdravstvena ustanova pruža osiguranim licima, naknade koje kantonalni zavod osiguranja plaća za pružanje ugovornih usluga, način obračunavanja i plaćanja usluga i druga uzajamna prava i obaveze ugovorača.

Osnovne, kriterije i mjerila za zaključivanje ugovora iz člana 37. ovog zakona odredit će se kantonalnim propisima.

Osnovama, kriterijima i mjerilima iz stava 2. ovog člana osigurava se zakonito i pravilno uspostavljanje ugovornih odnosa između kantonalnog zavoda osiguranja i zdravstvenih ustanova, utvrđuju elementi koje moraju sadržavati ti ugovori, uređuje način iskazivanja vrste, obima i kvaliteta zdravstvenih usluga, način utvrđivanja naknada, način kontrole, vrste, obima i kvaliteta izvršenih zdravstvenih usluga i drugo.

Član 39.

Ugovori zaključeni između kantonalnog zavoda osiguranja i zdravstvenih ustanova na njegovom području važe, u pogledu ugovornih naknada za zdravstvene usluge, a sve kantonalne zavode osiguranja čija osigurana lica koriste usluge tih zdravstvenih ustanova.

Član 40.

Zdravstvenim ustanovama sa kojima kantonalni zavod osiguranja nije zaključio ugovor o pružanju zdravstvene zaštite, mogu se na teret fonda kantonalnog zavoda osiguranja isplatiti samo troškovi medicinske pomoći pružene osiguranim licima u hitnim slučajevima i drugi troškovi u vezi sa pružanjem te pomoći.

Član 41.

Osigurano lice ima pravo na liječenje u inozemstvu pod uvjetima i na način utvrđen posebnim propisima ako je u pitanju oboljenje koje se ne može liječiti u Federaciji Bosne i Hercegovine, a u zemlji u koju se osigurano lice uplaćuje postoji mogućnost za uspješno liječenje tog oboljenja.

Osigurano lice ima pravo da koristi zdravstvenu zaštitu u inozemstvu za vrijeme rada odnosno boravka u inozemstvu pod uvjetima i na način utvrđen posebnim propisima.

Propise iz ovog člana donosi ministar zdravstva.

4. Novčane naknade i pomoći

a) Naknada plaće

Član 42.

Osiguranici iz člana 19. tač. 1. do 7. i tač. 16. i 17. ovog zakona imaju pravo na naknadu plaće za vrijeme privremene spriječeniosti za rad (u daljem tekstu: naknada plaće), ako su:

IZVOĐ IZ ZAKONA O BORBINSKIM PRAVIMA BORACA - BRANITELJA BOSNE I HERCEGOVINE

SLUŽBENE NOVINE KANTONA SARAJEVO

Broj 2 - Strana 46

Utorak, 29. januara 2002.

- "Medalja primjernog borca" kao i šehidske porodice - porodice poginulog borca - branitelja i porodice umrlog ratnog vojnog invalida nosioca tih priznanja."

Član 3.

Sa borcima - braniteljima, u smislu ovog zakona, izjednačeni su u pravima učesnici narodnooslobodilačkog antifašističkog rata 1941. - 1945. godine, čiji je status utvrđen rješanjem nadležnog organa.

Član 4.

O postupku za priznavanje statusa lica iz člana 1. ovog zakona, izuzev ratnih vojnih invalida i članova šehidske porodice - porodice poginulog borca - branitelja i porodice umrlog ratnog vojnog invalida, posebno uputstvo donosi ministar za boračka pitanja Kantona (u daljem tekstu: ministar za boračka pitanja).

II - PRAVA

Član 5.

Lica iz člana 1. ovog zakona imaju, prema načinu i obimu utvrđenim ovim zakonom, sljedeća prava:

1. Zdravstvena zaštita;
2. Banjsko i klimatsko liječenje (medicinska rehabilitacija);
3. Naknada putnih troškova za liječenje u inostranstvu;
4. Prava po osnovu preostale radne sposobnosti;
5. Prioritet u zapošljavanju;
6. Novčana pozajmica za otvaranje radnih mjesta;
7. Prvenstvo upisa u obrazovne ustanove i besplatno školovanje;
8. Stipendiranje;
9. Uklanjanje arhitektonsko-urbanističkih barijera za ulazak i korištenje stana u invalidskim kolicima;
10. Oslobođanje obaveze plaćanja naknade za pogodnost i naknade za uređenje građevinskog zemljišta;
11. Oslobođanje obaveze plaćanja naknade za dodijeljeno gradsko građevinsko zemljište;
12. Pravo na izgradnju stana;
13. Novčana pozajmica i dodjela sredstava za rješavanje stambenih potreba;
14. Dodjela sredstava za održivi povratak;
15. Pravo na stan u vlasništvu;
16. Besplatna i povlaštena vožnja;
17. Naknada troškova dženaze - sahrane;
18. Podizanje nišana - nadgrobnog spomenika;
19. Posebna prava.

1. Zdravstvena zaštita

Član 6.

Lica iz člana 1. ovog zakona, ukoliko ne mogu ostvariti status osiguranog lica po propisima iz oblasti zdravstva, ostvaruju to pravo po ovom zakonu.

U slučajevima iz prethodnog stava obaveznik uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje je Ministarstvo za boračka pitanja Kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo za boračka pitanja).

Član 7.

O proširenom obimu prava za ratne vojne invalide poseban propis donosi Skupština Kantona Sarajevo, do donošenja federalnog propisa iz ove oblasti.

Propisom iz prethodnog stava naročito se utvrđuju posebni programi koji obuhvataju finansiranje ortopedskih pomagala i njihovih opravki u punom iznosu, te obezbjeđenje potrebnih lijekova i sanitetskog materijala za ratne vojne invalide, kao i posebnog sanitetskog materijala za ratne vojne invalide - paraplegičare.

Član 8.

Ratni vojni invalidi, članovi šehidske porodice - porodice poginulog branitelja i umrlog ratnog vojnog invalida, kao i

članovi uže porodice ratnog vojnog invalida oslobađaju se od obaveze ličnog učešća osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite i snošenju troškova liječenja na teritoriji Kantona.

2. Banjsko i klimatsko liječenje (medicinska rehabilitacija)

Član 9.

Lica iz člana 1. ovog zakona, pod uslovima propisanim ovim zakonom, imaju pravo na banjsko i klimatsko liječenje (medicinsku rehabilitaciju).

Član 10.

Banjsko i klimatsko liječenje, prema ovom zakonu, podrazumijeva liječenje koje je neophodno kao nastavak liječenja od zadobivene rane, povrede, ozljede ili bolesti koje su propisane kao indikacije za to liječenje, a koje se obavlja u specijalizovanim zdravstvenim ustanovama u kojima se u liječenju primjenjuje i prirodni faktor, drugim zdravstvenim ustanovama u kojima se liječenje obavlja pretežno prirodnim faktorom, kao i u ustanovama i privrednim društvima osnovanim za liječenje, odmor i rekreaciju u kojima se u liječenju primjenjuje prirodni faktor.

Član 11.

O potrebi za banjskim i klimatskim liječenjem, na osnovu zahtjeva lica iz člana 1. ovog zakona i upute ljekara specijaliste, odlučuje ljekarska komisija koju imenuje ministar za boračka pitanja.

Izuzetno od odredbe prethodnog stava, ratni vojni invalid - paraplegičar, zajedno sa pratiocem, ima pravo na banjsko i klimatsko liječenje jedanput godišnje u trajanju od 21 dan, bez obzira na medicinski nalaz.

Član 12.

Ministarstvo za boračka pitanja zaključuje ugovore o banjskom i klimatskom liječenju sa ustanovama i privrednim društvima iz člana 10. ovog zakona.

Ugovorima iz prethodnog stava naročito se utvrđuje obim i kvalitet zdravstvenih i drugih usluga koje te ustanove i privredna društva pružaju korisnicima, cijene tih usluga i druga međusobna prava i obaveze.

3. Naknada putnih troškova za liječenje u inostranstvu

Član 13.

Lica iz člana 1. ovog zakona imaju pravo na naknadu troškova prijevoza za odlazak na liječenje i povratak po završetku liječenja, kao i naknadu troškova smještaja do deset dana, kada to liječenje nije moguće obaviti u Bosni i Hercegovini.

Ukoliko je lice iz prethodnog stava korisnik prava na dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica, ima pravo iz prethodnog stava i za lice koje sa njim putuje u pratnji.

Član 14.

O nemogućnosti liječenja u Bosni i Hercegovini, potvrdu izdaje ljekarski konzilij Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu.

4. Prava po osnovu preostale radne sposobnosti

Član 15.

Nezaposleni ratni vojni invalid, koji je zadobio ranu, povredu, ozljedu ili bolest po osnovu koje mu je priznat status ratnog vojnog invalida, na osnovu preostale radne sposobnosti ima pravo na profesionalnu rehabilitaciju, uključujući i školovanje za obavljanje poslova za koje se traži viša stručna sprema od one koju vojni invalid ima, ako prema općem obrazovanju, godinama života, zdravstvenom stanju i drugim okolnostima ima uslove za uspješnu rehabilitaciju.

Član 16.

Profesionalnom rehabilitacijom obezbjeđuje se osposobljavanje za vršenje ranijeg ili drugog odgovarajućeg zanimanja.